

ÇEŞİTLİ MESELELER İLE ALAKALI SUAL VE CEVAPLAR

- 1- Sual: “Duaların sonunda salavatı şerife ile beraber salavat-ı şerife okunuyor, bunun delili nedir. Fatiha okuyun demek emr-i vücubî midir?”

Cevap: Duaların ve aşırıların sonunda “Fatihah” denildiğinde bu, bir tavsiyeden ibarettir. Çünkü böyle yerlerde Fatiha şerife okumak aslen Vacip olmayıp sadece müstehaptır. Mükellef üzerine vacip (farz) olmayan bir husus hangi ifade ile söylenilirse söylenilsin vücup ifade edici olmaz.

Cenab-ı Hak Yunus Süresi 10. ayetinde cennet ehlinin dualarından haber veriyor.

“Amma iman edip güzel ameller işleyenler onların rabbı kendilerini imanları sebebiyle hidayete erdirir, naim cennetlerinde altlarından ırmaklar akar. Orada duaları “Sübhanekallahümme” sağlıkları “Selam” dualarının sonu da hakikat “Elhamdülillahî rabbil alemin” dir.”

Dikkat edilirse Cennet ehlinin duasında üç şey mevcuttur. Birincisi tesbih, ikincisi selam sonuncusu ise hamd.

Bu ayet-i celileyi tefsir eden İmam-ı Kurtubî hazretleri: “Dua eden kimsenin duasının sonunu cennet ehlinin yapmış olduğu dua gibi bitirmesi müstehaptır. Bu sebeple dua eden kimsenin duasının sonunda “Saffat” süresinin son üç ayetini, peygamberler üzerine salatü selamı ve fatihay-ı şerifeyi okuması güzel görülmüştür. (Tefsir-i Kurtubî c.8 s.314 Beyrut Lübnan 1965)

Şu kitaplarda da kısmen bu izahat mevcuttur: Nimet-i İslam s.495, Mecmeul adab s.32, Mefâtihul Cinan Şerhu Şiratil İslam s.73,158

- 2- Sual: Peygamber Efendimizin, Vitir namazı kılariken anne babasını cehennemde gördüğü söyleniyor ve bu sebeple tekbir alıp kunut okuduğu söyleniyor. Bu doğru mudur?

Cevap: Bu husus Ruhul Beyan Tefsirinde zikredilmektedir. “Tükaddime Şerh-i Mukaddime isimli eserde denilmiştir ki: Peygamber Efendimiz vitir namazında üçüncü rek’ate kalktığı zaman anne babasını cehennemde gördü. Korktu ve elleri açıldı. Bundan sonra tekrar tekbir aldı. Kunut okudu ve cenab-ı Haktan kendi ve ehli için yardım talebinde bulundu. Üç rek’atte tamamladı. Böylelikle vitir yani tek olmuş oldu. Ruhul Beyan Tefsiri c. 5 s.129

Ancak burada dikkat etmek icabeden bir husus vardır. Bu rivayet diğer mevsuk eserlerde bulunmayıp, burada da zan ifadesiyle olan (Kıle) ile nakledilmiştir. Doğruluğu kabul edilse dahi ehl-i sünnet ve cemaat mezhebinin inanç esaslarına göre hiçbir peygamberin anne babası hatta ceddinde küfür, ısyan sadır olmaz. Evlatlarında olabilir. Bizim Peygamberimiz Hz.Muhammed Mustafa S.A.V efendimizin anne babasının cennet ehli olduğunda ehl-i sünnet uleması ittifak etmiştir. Bazı sabık fikirli olan kişiler tarafından, onların küfür üzerine öldükleri ve dolayısıyla cehennemlik olduklarını söylemeler de bu fikirleri verilen cevaplarla çürütülmüştür. (Kaynaklarıyla bu cevaplar mevcuttur. Bahsimiz bununla alakalı olmadığı için yazılmamıştır.)

- 3- Sual: Akşam Namazının farzı önce kılınıyor. Bunun sebebinin kıyamet akşam namazında kopacağı olduğu söyleniyor.

Cevap: Akşam namazı diğer namazlara nisbetle vakti dar olduğu için peygamber efendimiz farzından önce başka hiçbir namazla meşgul olmadan direkt farzından başlamıştır. Hatta İmam-ı şafii hazretleri akşam namazının vakti tektir der. Çünkü Cebrail As. Namaz vakitlerini beyan ederken birinci gün her namazın ilk vaktinde ikinci gün ise her namazın en son vaktinde peygamber efendimize imam olmuşken, Akşam namazını birinci ve ikinci gün hep ilk vaktinde kıldırıştır der. (Kitabül Mabsût c.1 s.144,147

Kıyamet akşam namazında kopacağına dair bir takım rivayetler olsa da kıyametin ne zaman kopacağı kesin olarak bildirilmemiştir. Bunun ilmi Hz. Allah’ın indindedir.

Ayrıca biz biliyoruz ki vakit çıkmadan, o vakit içinde kişi vefat etse veya mükellefiyyetini kaybetse o vakitten mes’ul değildir. Akşam namazında kıyamet kopacak olsa dahi kılamadığımız akşam namazlarından Allah katında mes’ul değiliz. Bu hususta geniş malumat Mir’at-ül Usul fi Şerh-i Mirkât’ül-Vusul c.1 s.83-84

- 4- Sual: Öğle ve İkinci namazında imam niçin gizli okur?

Cevap: Cenab-ı Hak Kitab-i celiliyle Namaz ibadetini farz kılmış, fakat nasıl kılınacağını beyan etmemiştir. Peygamber Efendimiz **“Beni nasıl namaz kılıyor görürseniz öğle namaz kılınız”** buyurmuşlar ve

namazın nasıl kılınacağını fiilleriyle beyan etmişlerdir. Dolayısıyla bu suale verilecek en kolay cevap Peygamber Efendimiz öyle yaptığı için şeklindedir.

O halde soruyu şöyle sormamız daha doğru olacaktır. Peygamber Efendimiz bu namazlarda acaba neden gizli okumuş olabilir.

Kıraat, cemaatle kılınan namazlarda cemaat namına imamın yüklendiği bir rükündür. İmam, cemaat okunanları düşünüp tefekkür etsinler diye kıraati cehri yapar. Böylelikle okumanın semeresi hasil olmuş ve imamın kıraati cemaatin kıraati sayılmış olur. Ancak bu semere ve faide gündüz namazlarında yoktur. Çünkü insanların ekserisi dünyevi meşguliyetlerinin arasında namaza hazır olup, kalplerinden bu meşguliyetleri tamamen atmadan cemaate dururlar. Böyle olunca cehri okumak faideden ziyade günaha girmelerine sebep olur. Çünkü okunan kıraatin teemmül edilmesi lazımdır. Fakat gece namazları meşguliyetlerin bitiminde olduğu için bu mahzurdan uzaktır.

Gündüz, cehri eda edilen Cuma, bayram namazları ise büyük bir cemaatle ve belli zamanlarda bir defa eda edildiği için hatta, kendilerine sultan dahi teşrif ettiği için insanlar bu namazlarda dünyevi meşguliyetlerinden çok, namazı ve okunanları tefekkür ederler.

Diğer bir izah ise şöyle: “Kıraat Namazın rükünlerindedir. Farzdaki rükün ise şöhret yoluyla eda edilir. Gizli olarak yapılmaz. Bu sebeple Peygamber Efendimiz ibtida-i islamda bütün namazlarda cehri olarak kıraati yerine getirmiştir. Ne zaman ki ehl-i küffar, Kur’an-ı Kerimi işittirmemeyi kastedip onu lağv etmeye giriştiler, peygamber efendimiz s.a.v öğle ve ikinci namazlarını gizli okumaya başladılar. Çünkü bu vakitte küffar eza vermeye muktedirler. Cuma ve bayram namazları ise şehirde kılındığı için küffar eza veremiyorlardı. İslamın kuvvet kazandığı diğer devrelerde ise Peygamber efendimiz bu özür kalksa da daha önceki gibi öğle ve ikinci namazlarında gizli okumaya bütün ömrü boyunca devam edip, bu usulden hiç ayrılmadılar. Böylelikle öğle ve ikinci namazlarında gizli diğer namazlar da ise cehri okumak vacip oldu.

(Bedayiu’s-Sanayi’ c. 1 s.160-161)

5- Ölünün arkasında 7, 40 ve 52. gecelerinde merasim yapmak sünnet midir?

Cevap: Bu sorunun cevabı temel kitaplarda bulunmamaktadır. Bu bile böyle bir usulün olmadığına delildir. Dolayısıyla bidattir.

“Günümüz Meselelerine Fetvalar” isimli eserden soru ve cevabı beraberce yazarak cevaplayalım.

SORU 257 – Birçok yerde, ölünün kırkinci veya elli ikinci gecesi münasebetiyle merasim tertip edilip sadaka verilir. İslam dininde bunun yeri var mıdır?

CEVAP : Ölünün kırkinci ve elliikinci gecesi ile ilgili hiçbir şev varid olmamıştır. Böyle geceler için özel merasim tertip etmek doğru değildir. Cahil halkın uydurduğu bir bid’attir. Meyyit için dua ve tasadduk etmek her zaman iyidir. Şu veya bu geceye tahsis edilmez.